

ДО ЮВІЛЕЮ ОЛЬГИ МИКОЛАЇВНИ БЕЗУГЛОЇ

Виповнилось 60 років провідному вченому в галузі генетичних ресурсів зернобобових і круп'яних культур, кандидату сільськогосподарських наук Ользі Миколаївні Безуглій.

О. М. Безугла народилась 3 червня 1961 р. У 1983 році закінчила Харківський сільськогосподарського інституту ім. В. В. Докучаєва (нині Харківський біотехнологічний університет). Свій трудовий шлях розпочала на посаді молодшого наукового співробітника лабораторії насіннезнавства Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва УААН.

У 1991 році захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук.

О. М. Безугла була однією з перших співробітників Національного центру генетичних ресурсів рослин України, хто розпочинав формування Національного генбанку рослин: з 1992 року — науковий співробітник лабораторії генетичних ресурсів зернобобових, круп'яних та олійних культур; з 1995 року — обрана за конкурсом старшим науковим співробітником, у січні 2004 року — провідним науковим співробітником цієї ж лабораторії. У 2004 році їй присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника. З жовтня 2015 року — призначена на посаду завідуючого лабораторії генетичних ресурсів зернобобових і круп'яних культур НЦГРРУ.

Понад 30 років О. М. Безугла самовіддано й плідно працює на ниві агрономічної науки, присвячуючи свої дослідження актуальним проблемам різних її галузей. Вона є куратором Національної колекції квасолі й сої, координує роботи по створенню базових, ознакових, спеціальних, генетичних та навчальних колекцій зернобобових та круп'яних культур. Під її керівництвом і безпосередній участі на даний час зібрано генофонд квасолі в кількості 2370 зразків, нуту — 1998, гороху — 2750, сої — 2374, сочевиці — 1104, вигни — 63, доліхосу — 7.

За участю О. М. Безуглої сформовано та зареєстровано в НЦГРРУ п'ять базових колекцій: квасолі, нуту, гороху, сої та сочевиці; дві генетичні колекції: гороху та квасолі; дві ознакові колекції за господарськими ознаками: нуту та квасолі; дві ознакові колекції за стійкістю до хвороб та шкідників: гороху і сої; ознакова колекція квасолі за стійкістю до хвороб в комплексі з цінними господарськими ознаками; ознакову колекцію овочевого гороху, ознакову колекцію сочевиці за харчовими властивостями, чотири спеціальні ознакові колекції за ознаками вирізняльності: гороху, сої, квасолі, сочевиці; спеціальну ознакову колекцію нуту за реакцією на нітрогенізацією штамом 065 *Mesorhizobium ciceri*; спеціальну ознакову колекцію сої укисного напрямку використання, чотири навчальні колекції: гороху, квасолі, нуту та сочевиці. Вона є співавтором сортів квасолі Веселка і Отрада, занесених до Державного реєстру сортів рослин придатних для поширення в Україні.

О. М. Безугла постійно підвищує рівень теоретичних та практичних знань. У січні 2001 року закінчила курси підвищення кваліфікації наукових працівників за спеціальністю "Інформаційне забезпечення генетичних і селекційних досліджень в рослинництві" (м. Харків, Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва), в листопаді 2003 року — курси підвищення кваліфікації при Селекційно-генетичному інституті (м. Одеса). Приймала участь в організації та проведенні Міжнародного симпозіуму "Методичні основи формування, ведення і використання генетичних ресурсів рослин" (м. Харків, 1996 р.), а також ювілейних нарад, присвячених 90-річчю (м. Харків, 1999 р.) та 100-річчю

(м. Харків, 2008 р.) з дня заснування Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва. Ольга Миколаївна надає наукову і практичну допомогу молодим співробітникам інституту.

За результатами досліджень О. М. Безуглою надруковано 124 наукові праці, із них чотири монографії, три класифікатори, три каталоги вихідного матеріалу, три навчальних посібника, методичні рекомендації з вивчення генетичних ресурсів зернобобових культур. Вона одержала два авторських свідоцтва, два патенти на корисну модель.

Колектив Національного центру генетичних ресурсів рослин України і редакція наукового журналу «Генетичні ресурси рослин» щиро вітають шановну Ольгу Миколаївну Безуглу з ювілеєм і бажають здоров'я, добробуту, творчої наснаги, нових успіхів.

О. В. Важеніна, провідний науковий співробітник лабораторії генетичних ресурсів зернобобових і круп'яних культур

Наукові публікації Безуглої О. М.

1. Безугла О. М., Кобизєва Л. ., Рябчун В. К., Дрепін І М., Їжик М. К., Сокол Т. В., Дупляк О. Т. Широкий уніфікований класифікатор України роду *Phaseolus* L. Харьков, 2004. 50 с.

2. Безугла О. М., Кобизєва Л. Н., Рябчун В. К., Петренкова В. П., Сокол Т. В., Докукіна К. І., Маркова Т. Ю.. Широкий уніфікований класифікатор роду *Cicer* L. Харьков, 2012. 45 с.

3. Кириченко В. В., Кобизєва Л. Н., Петренкова В. П., Рябчун В. К., Безугла О. М., Маркова Т. Ю. Ідентифікація ознак зернобобових культур (горох, соя): Навчальний посібник. Харків: ВАТ "Харків", 2009. 172 с.

4. Кириченко В. В., Кобизєва Л. Н., Петренкова В. П., Рябчун В. К., Безугла О. М., Маркова Т. Ю. Ідентифікація ознак зернобобових культур (квасоля, нут, сочевиця) : Навчальний посібник. Харків: ВАТ "Харків", 2009. 117 с.

5. Чекригін П. М., Василенко А. О., Безуглий І. М., Безугла О. М. Селекція і насінництво гороху посівного. Спеціальна селекція і насінництво польових культур: навч. посібник за заг. ред. В.В. Кириченка. Харків, 2010. С. 280–335.

6. Божко Т. М., Гончарова О. О., Богуславський Р. Л. Дикі та споріднені види зернобобових культур (горох, соя, квасоля, нут, сочевиця). НААН. Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва. Харків, 2014. 49 с.

7. Кобизєва Л. Н., Безугла О. М., Силенко С. І., Колотилов В. В., Сокол Т. В., Докукіна К. І., Василенко А. О., Безуглий І. М., Вус Н. О. Методичні рекомендації з вивчення генетичних ресурсів зернобобових культур. НААН, Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва. Харків: Стіль-Іздат, 2016. 84 с.

8. Кириченко В. В., Кобизєва Л. Н., Безугла О. М., Рябчун В. К., Сокол Т. В., Божко Т. М. Генофонд сочевиці в Україні/ за ред. В. В. Кириченка. Харків, 2016. 209 с.

9. Vus N. A., Kobyzeva L. N., Bezuglaya O. N. Determination of the breeding value of collection chickpea (*Cicerarietinum* L.) accessions by cluster analysis./ Вус Н. А., Кобизєва Л. Н., Безуглая О. Н. Определение селекционной ценности коллекционных образцов нута (*Cicerarietinum* L.) методом кластерного анализа. Вавиловский журнал генетики и селекции. 2020. Том 24. Выпуск 3. С. 244–251. <https://doi.org/10.18699/VJ20.617>

10. Bezugla O.N., Pozdniakov V.V., Kobyzeva L.N., Boguslavskiy R.L., Antsyferova O.V. «Antioxidant activity of *Phaseolus* L. species seeds with different coat color». Žemės ūkio mokslai. Agricultural Sciences. 2018. T. 25. N. 3. P. 117–124. URL:<https://www.lmaleidykla.lt/ojs/index.php/zemesukiomokslai/article/view/3794/2593>